

تنبلی خانان

دکتر علی صادقی سرشت

۱. عامل وابسته‌سازی

فرزندى مى‌تواند خوب درس بخواند و تنبلى نکند که پایه‌هاى استقلال در او شکل گرفته باشد. نیاز به خودگردانى و استقلال، یکى از نیازهاى اساسى فرزندان است که از حدود هشت، نه ماهگى شروع مى‌شود. اگر والدین در تأمین این نیاز دوران کودكى خوب عمل نکنند، این ذهنیت در روان فرزندشان شکل مى‌گیرد که: «من نمى‌تونم بدون پیگیرى، مراقبت و حمایت‌هاى مداوم پدر و مادرم، کارهام رو انجام بدم؛ نمى‌تونم بدون کمک اون‌ها، درس‌هام رو بخونم، براى خودم برنامه‌ریزى کنم و تصمیم‌هاى لازم رو بگیرم».

البته فرزندان شما در سال‌هاى ابتدایى مدرسه و در شرایط کرونایى، به حمایت والدین نیاز دارند، اما نباید این نیاز به

کرونا خانه‌هاى ما را به مدرسه و تلویزیون و گوشى‌هاى والدین را به کلاس درس تبدیل کرد. در این جابه‌جایی، یکى از دغدغه‌هاى مهم والدین، تنبلى و دل به درس ندادن فرزندان در مدرسه خانه است؛ اینکه فرزندان آن‌ها همچون زمانى که به کلاس درس مى‌رفتند، در شروع به موقع کلاس‌ها و انجام درست تکالیف تنبلى مى‌کنند و در جمع کردن حواس خود به درس، همچون کلاس و در زمان حضور فیزیکی معلم توانمند نیستند؛ اما چه باید کرد؟! در این مطلب مى‌خواهیم به سه عامل ریشه‌اى در روش تربیتى والدین که منجر به تنبلى فرزندان به ویژه در شرایط خاص کرونا مى‌شود، اشاره کنیم. با ما همراه باشید.

”

اگر شما بیش از حد در انجام تکالیف مدرسه به آن‌ها کمک کنید، با تکرار این کار، به فرزندتان القا مى‌کنید که خود او نمى‌تواند به خوبى تکالیف درسى‌اش را انجام دهد

حتی اگر به قیمت از دست رفتن شادی، آرامش و اظهار نظر فرزندشان تمام شود یا به روابط صمیمی والد-فرزند صدمه بزند. اعمال خشونت زیاد، سختگیری و ندادن اجازه به فرزندانشان برای کوچک‌ترین مخالفت با برنامه‌های درسی از پیش تعیین شده از سوی والدین، می‌تواند در طی زمان به انگیزه فرزند شما آسیب بزند! سختگیری غیرمنطقی والدین در ایام کرونا نسبت به تحصیل فرزندانشان با دو حالت روبه‌رو می‌شود؛ یا فرزند آن‌ها خونسر و درون‌گرا است که نمی‌تواند با والدین خود مخالفت کند که در نتیجه حالات غم و افسردگی در او زیاد می‌شود؛ هر چند در ظاهر یک فرزند خوب و حرف‌گوش‌کن است که حتی ممکن است دیگر تنبلی از او سرزنند، ولی یک فرزند افسرده یا به عبارتی یک موفق افسرده است! اگر فرزند آن‌ها روحیه درگیر و عصبی داشته باشد، این سختگیری می‌تواند فرزندشان را به مرور دچار حالات خشم و پرخاشگری کند که برای مقابله به مثل با فشارهای والدین در مورد تحصیل، به تنبلی و عقب انداختن انجام تکالیف رو بیاورد؛ بنابراین والدین گرامی! سخت‌گیر و کمال‌گرا نباشید و به قضاوت دیگران و حرف آن‌ها فکر نکنید. والدین کمال‌گرا معمولاً فرزند خود را در فشار می‌گذارند و می‌ترسند که اگر فرزندشان درس نخواند، دیگران چه نظری درباره آن‌ها (والدین) پیدا خواهند کرد. این والدین، فرزندشان را ادامه خود می‌دانند و از هرگونه عقب افتادن آن‌ها در امرشان هراس دارند!

کلام آخر اینکه کرونا می‌گذرد، اما آسیب‌های ناشی از وابسته‌سازی، القای شکست‌خوردگی به فرزند و یا کمال‌طلبی والدین، می‌تواند سال‌های سال حتی تا دوران بزرگسالی فرزندانشان شما باقی بماند!

”

والدین گرامی! انتظار کمی افت تحصیلی را در فرزند خود داشته باشید و این افت را به او نسبت ندهید، بلکه آن را حاصل شرایط موجود بدانید

پیشنهاد ویژه:

برای ایام کرونا که امکان بیرون رفتن فرزندانشان از منزل وجود ندارد، یک عملکرد بسیار مؤثر در کاهش خستگی روانی ناشی از در خانه ماندن و نیز افزایش حرف‌شنوی آن‌ها، اختصاص یک زمان بازی روزانه به فرزند محصل از سوی پدر و مادر به صورت جداگانه است. اگر والدین هر روز به صورت جداگانه برای شادی و نشاط فرزند خود بیست دقیقه تا نیم ساعت وقت صرف کنند، روحیه فرزندانشان تحلیل نخواهد رفت و نه تنها روحیه آماده‌تری برای خوب درس خواندن خواهند داشت، بلکه خواهیم دید که حرف‌شنوی او از والدین در جهت اجرای برنامه‌های درسی بهتر و بیشتر خواهد شد.

صورت افراطی ارضا شود؛ به قیمتی که با نیاز به استقلال تداخل پیدا کند و موجب تنبلی شدن فرزندانش شود. اگر شما بیش از حد در انجام تکالیف مدرسه به آن‌ها کمک کنید، با تکرار این کار، به فرزندتان القا می‌کنید که خود او نمی‌تواند به خوبی تکالیف درسی‌اش را انجام دهد، بلکه شما باید به او کمک کنید. همین سوء برداشت، به تدریج در فرزند شما روحیه تنبلی را تقویت می‌کند؛ بنابراین لطفاً نسبت به تکالیف درسی فرزندتان بیش از حد حمایت‌گر نباشید! اجازه دهید خود او تکالیفش را انجام دهد؛ هر چند به صورت کامل نتواند خودش از پس این کار برآید. از سویی از معلم او درخواست کنید که با تماس تلفنی یا از طریق شبکه‌های مجازی، به صورت خصوصی انجام تکالیف مدرسه توسط فرزندانشان شما را پیگیری کند.

۲. عامل شکست

ممکن است به دلیل شرایط خاص کرونا، فرزند شما افت تحصیلی اندکی پیدا کند. مراقب باشید این افت تحصیلی را در ذهن فرزندتان به شکل یک شکست بزرگ جلوه ندهید و مدام در ذهن او نخوانید که اگر در مورد درس و مشق خود چنین و چنان نکنی، در آینده تحصیلی‌ات شکست خواهی خورد. تکرار این قبیل جملات از سوی والدین، هر چند به نیت برانگیختن انگیزه تلاش بیشتر در فرزندانشان شکل می‌گیرد، می‌تواند به تدریج احساس بی‌کفایتی، بی‌لیاقتی، بی‌استعدادی، نادانی و در یک کلام شکست را به آن‌ها تزریق کند. کودک و نوجوانی که احساس درونی شکست در او شکل بگیرد، نه تنها به تلاش بیشتر ترغیب نمی‌شود، بلکه انگیزه خود برای رسیدن به موفقیت را از دست می‌دهد. چیزی که زمینه شکل‌گیری و عمیق شدن روحیه تنبلی و پشت‌گوش انداختن را در انجام کارها سبب می‌شود.

بنابراین، والدین گرامی! انتظار کمی افت تحصیلی را در فرزند خود داشته باشید و این افت را به او نسبت ندهید، بلکه آن را حاصل شرایط موجود بدانید. البته قرار نیست این نکات را به فرزند خود بگویید؛ زیرا ممکن است از این نکته به حق، برای تنبلی بیشتر سوء استفاده کند. مهم این است که خود شما در جریان این موضوع باشید.

۳. کمال‌طلبی

بر اساس دقت‌های روان‌شناختی، سومین عاملی که در این شرایط می‌تواند به شکل گرفتن روحیه تنبلی در فرزندانشان شما دامن بزند، جعل قوانین خشک و انعطاف‌ناپذیر از سوی والدین برای درس خواندن فرزندانشان در خانه است! قوانینی که والدین به شدت به دنبال اجرای آن هستند؛